

Csehimindszent középkori temploma

2011 július 28. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarországot eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Vas megye zalai határán, Vasvár közelében, a 8-as főúttól 8 kilométerre délre, erdős, aprófalvas vidékén található az alig több, mint négyszáz lelkes Csehimindszent. A kemenesháti község a Kutyori-, más néven Széplaki-patak völgye fölé magasodó domb körül alakult ki a középkorban. A dombtetőn a településnek nevet adó, a mindenszentek tiszteletére szentelt templom sok-sok évszázad óta vigyázza az ősi megyeszékhely, Vasvár felé vezető országutat.

Egy 1314-ben keltezett oklevél tanúsága szerint a falu birtokán a Vasvári familia tagjai osztoztak, az ekkor első ízben említett Mindenszentek-plébánia azonban megmaradt a családtagok közös kegyurasága alatt. 1342-ben „Omnium Sanctorum de Cheh” formában szerepelt a település – a szomszéd község ma is Csehi; 1359-ben „Mendzenth”-nek írták a nevét, a „Chehy Myndzent” összetétel 1549-ben történt fel először. A török háborúk idején a község elnéptelenedett, 1588-ban pusztahelyként írták össze.

A falu kicsinségéhez képest igencsak tekintélyes az útkereszteződésnél álló templom. Nyugati tornyától a kelet felé néző gótikus szentélyéig csaknem huszonöt méter hosszú, még a középkorban épült szakaszainak hossza is meghaladja a tizennyolc métert. Építésének története Valter Ilona 1978. évi falkutatása nyomán bontakozott ki. Az első Mindenszentek-egyház egyhajós, a XIII. század első felében téglából készült épület volt, a román kori dunántúli templomok népes csoportjának jellegzetes tagja. A hajó csaknem négyzetes arányú: tízméteres hosszához kilencméteres szélesség járul. Nyolcszor hét méteres belső terét lapos falpillérek – úgynevezett lizénák – tagolják két egyforma szakaszra, a diadalív harántfalának tövénél lépcsős sarokpillérett alakítottak ki. Mindez boltozat voltára utal, azonban sem ennek, sem az eredeti szentélynek nem maradt látható nyoma. Ez utóbbi a régész feltételezése szerint félköríves apszisú lehetett, amelynek helyébe még az 1200-as évek vége előtt megépülhetett a hajóéval azonos szélességű, nyolc méter hosszú, szabálytalan sokszög záródású új szentély. Minden bizonnyal kora gótikus stílusú beboltozásáról a saroktámpillérek tanúskodnak. A déli oldalon látható a XIII. századi – később befalazott – félköríves bejárat, fölötté két, szintén román kori tölcserablak, valamint egy keskeny, egyenes keretű, lőrészerű ablaknyílás.

A török veszedelem múltával, 1678-ban ismét benépesült a település. Templomát még 1690-ben is romosnak írta

le az egyházmegyei vizitáció jegyzőkönyve, de nyolc évvel később renoválták és újraszindelyezték. Ekkor még nem volt tornya. A nyugati homlokzat elé kilépő barokk harangtornyot az 1758. évi vizitáció említi először, az akkori kegyúr, Festetics József adományából épült a két lábon álló karzattal és az északi sekrestyével együtt. Ez időben fedték be a templomot cseréppel, s rendezték be népies barokk ízlésű bútorokkal, szerelték fel kegytárgyakkal. A főoltár olajképét Dorffmaister István mester festette.

A templom előtti park Csehimindszent híres fiának, Mindszenty Józsefnek az emlékéért. A bíboros hercegprímás születésének századik évfordulóján, 1992-ben alakították ki, s állítottak benne emlékművet a XX. század legismertebb magyar egyházpolitikusának.

Ludwig Emil, mno.hu

[Tweet](#)

Raffay Ernő ajánlásával
Kortörténeti dokumentumgyűjtemény,
készült jelképesen **1919** sorszámozott példányban

Hangoskönyv CD melléklettel

MAGYAR MENEDER
KÖNYVESÉRT

Ajánló